

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Haročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitivrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 136.

Maribor, dne 28. novembra 1910.

Letnik II.

Čehi in Jugoslovani.

Dva dogodka vzbujata trenutno senzacijo v avstrijski javnosti. Padee dr. Kramarja in razpadanje Plojevega kluba.

Da je zadnji čas stopil dr. Šusteršič v parlamentu močno v ospredje, je nepobitno dejstvo. Njegova velika nadarjenost za iniciativno politiko, njegova virtuozna verziranost na parlamentarnem parketu, njegova elokvenca s silno logiko in zraven njegov vroč temperament ter neizprosna doslednost, vse te lastnosti so mu ustvarile v dunajskih političnih krogih odlično pozicijo. Ni čuda, da so vstali zavirljivci in spletkarji. Ker mu niso bili kos, da bi mu stališče omajali z nadkriljevanjem v delu in zasnutju političnih akcij, porabili so priliko počitnic in takrat s prikritimi imeni v svojih listih padli po njem. Nam vsem še je znano, kako so nekateri češki listi v počitniškem času rovali proti njemu. Apelirali so na samoljubje češkega ljudstva, češ, ne gre pač, da bi Slovenec dr. Šusteršič vplival na tok naše politike, in drugo strašilo je bilo „klerikalizem“. Tedaj se je začela tudi agitacija za enoten češki klub. Nekateriki so hoteli ta klub uporabiti, da z njegovo pomočjo paralizirajo vpliv dr. Šusteršiča, drugi med Čehi so imeli drug namen, namreč češko politiko emancipirati od vpliva neoslavista dr. Kramarja.

Zadnji petek dne 25. nov. se je ustanovil Češki klub ter si volil svoje predsedstvo. Vkljub vsem naporom je propadel dr. Kramar tako, da ni bil izvoljen niti v parlamentarno komisijo novega kluba. Dr. Fiedler, Mladočeh in bivši trgovinski minister, je izvoljen predsednikom. Facit je, da je dr. Kramar potisnjen popolnoma v stran. In dr. Šusteršič? On ima v novem klubu vse svoje stare prijatelje med češ. politiki, vezi med njimi in dr. Šusteršičem se niso niti zrahljale, ampak mi vemo iz marsikaterih dogodkov, da so postale še srčnejše in trdnjše. Čehi so sedaj organizirani v enoten klub, a ob enem so tudi politični prijatelji dr. Šusteršiča tesnejše združeni. Slovenski liberalni listi so torej zaman vriskali zadnji čas, češ, dr. Šusteršič bo sedaj političen mrtvec. Žalostno je na cellem vrisču le to, da se Slovenci, četudi liberalni, veselijo, ako bi kak slovenski politik izgubil na Dunaju vpliv, ki je slovenskemu ljudstvu na korist.

Kdor drugemu jamo koplje, sam v njo pade. Različni palčki iz Plojevega kluba so bili seveda v počitnicah največji rovači proti dr. Šusteršičevi poziciji na Dunaju. Noč in dan so pričakovali, kdaj bo dr. Šusteršič mrtev. Toda isti dan, ko so mislili nesti voditelja katoliško-narodne organizacije na Slovenskem na mirodvor, doletela jih je velika rodbinska nesreča. V Plojevem klubu je nastala secesija. Krščansko-socialni hrvatski pravaši dr. Dulibič, Perič, Prodan in Ivanišević so obrnili hrbet liberalnim tovarišem ter izstopili iz Plojevega kluba. Spoznali so, da jim njihovo krščansko-socialno stališče ne pripušča, da še bi nadalje vstrajali v popolnoma liberalni parlamentarni skupini.

Intenzivno delo Vseslovenske ljudske stranke in njenih nepolitičnih ter gospodarskih organizacij, ob enem pa tudi konsekvantna ljudska in narodna politika naših poslancev v državnem zboru ter različnih deželnih zborov ni ostala brez vpliva na politične razmere po celnem hrvatskem ozemlju. Nastal je v bano-vini in Dalmaciji političen pokret, soroden po načelih in nazorih naši V. L. S. Letošnje počitnice se je izkristaliziral ta pokret v krščansko-socialno stranko prava, ki ima že svoje saborske zastopnike v Zagrebu in Zadru. Sedaj so storili tudi državni poslanci te stranke na Dunaju potreben korak ter se odcepili od hrvatskih in slovenskih liberalcev. Začasno si bodo zasnovali Hrvatski klub, ki pa bo že sedaj gojil tesne zveze s Slovenskim klubom.

S to secesijo je dobil Plojev klub in vsa Plojeva politika smrtni udarec. Klub šteje sedaj 13 članov in še te samo na papirju, kajti Srb dr. Baljak ter Ivčević, Biankini, Vuković itak nimajo več mnogo stika s klubom. Novoizvoljeni pokretaš dr. Smolaka se je sicer pri svojem prihodu na Dunaj izjavil kot hospitant v Plojev klub, a je to prošnjo odtegnil, ko je izvedel, da je Plojev klub začel razpadati. Dr. Smolaka ostane divjak.

Kaj bo s Slovansko Jednoto? Ona ostane kljub vsem tem zadnjim dogodkom. Mirno se sme konstatirati, da ni nikogar, ki bi bil proti njej. Vsakdo uvidi potrebo enotne slovanske politike za one Slované, ki se nahajajo sedaj v opoziciji. Zadnji dogodki bodo vplivali na Slovansko Jednoto le v toliko, da bo vsled novih parlamentarnih formacij na slovanskih klopih dobila drugo sestavo in druge osebe. In to bržkone ne bode v njeno škodo.

K poglavju: slovanska vprašanja.

(Napisal dr. M. Malner.)

Ni še tako dolgo, kar se je tudi med Slovenci govorilo o vseslovanstvu, o slovanski vzajemnosti, o mogočnosti matere „Slave“ itd. Danes pa že prevladuje mnenje, da sloni vsako „sanjarjenje“ o slovanski vzajemnosti na moskalofilstvu, ki je za avstrijske Slované pogubno; kakor se je nekdanj vse vnelo za Ruse, tako je sedaj javnost proti njim.

Menimo, da ideja slovanske vzajemnosti ne zahteva političnega moskalofilstva.

Ideje, ki jih je razvil gospod dr. L. Lenard v svojem kratkem, a vsebine polnem članku: Nekaj slovanskih vprašanj („Čas“, 1909), so postale v slovenski javnosti pri pristaših S. L. S., oziroma katoliško-narodnih organizacij skoro popolnoma merodajne. Na teh idejah počiva tudi „Društvo ljubiteljev poljskega naroda.“

Ne bo napačno, ako se o tej važni stvari nekoliko pogovorimo, zlasti, če se namerava zavreči popolnoma vsak stik z enim izmed glavnih slovanskih narodov — z Rusi. Če pa ne zavračamo vsakega stika, katere so točke skupnega dela?

Tudi vprašanje, kakšno stališče naj zavzame-mo napram rusko-poljskemu razdoru, je važno. Pred očmi pa moramo imeti vedno, da nas ne bo spasilo sovražstvo, temuč le resnica in pravica.

Misliti, da jih med ruskim narodom ni mož, ki bi bili pripravljeni, potegniti se za resnico in pravico tudi nasproti ruski birokraciji, bi bilo pač preveč obupno.

Gospod dr. Lenard zasluži splošno veliko priznanje, vendar si drznemo analizirati nekatere njegove frditve, upamo, da bo to stvari sami le koristilo.

Dr. Lenard pravi, raziskujoč vzroke rusko-poljskega razdora: „Med Rusom in Poljakom stoji skoro neprodorna stena, različna kultura, na eni strani bizantizem, kateremu so primešani tatarski vplivi, na drugi zahodno-evropejski katolicizem. Tudi med Nemci sta nastali dve večji državi, ki sta tekmovali med seboj za prvenstvo: Avstrija in Prusija. Toda imeli sta obe nekaj skupnega: zahodno-evropsko, latinsko-krščansko kulturo.“

ga duha krščanstva, ponižati se docela do muhika in deliti z njim vso njegovo delo. Mogoče si je mislil, da koraka v stopnjah Krista, toda to, kar je on prinesel ruskemu ljudstvu, ni bil mir, temveč prej nemir. Tolstoj bi pripomogel svoji svetovni slavi mnogo bolj, če bi si na meji med moško dobo in starostjo odpočil na svojih lovorikah in ne hotel nastopiti v ulogi rešitelja ljudstva. Tolstojeva verska filozofija se v svojih končnih konsekvencah izprevrne v anarhizem, v kojem bi moralo prestatiti vsako imetje, zakon, država.

Njegovo načelo: ne ustavljati se zlemu, je naravnost krivo, če pomislimo, da posebno nasprotuje krščanskim temeljem ljudske družbe.

Velik je njegov vpliv v literaturi, toda poguben postane v najširših vrstah ruske države, ko bode stala tam enkrat šolska omika na isti višini kakor pri nas.

Sreča, da velika večina ruskega ljudstva ne pozna njegovih spisov versko-reformatoričnega značaja in jih morda tudi nikdar ne spozna. Nekateri njegovi spisi krožijo dosedaj v prepisih v višjih krogih, v kojih ne bodo naredili velike škode, ker se jih že več pokvariti ne da.

V Tolstoju je poseobljeno rusko razkolništvo, ki se vedno bolj zajeda v rusko cerkev. V tem oziru ne smemo podcenjevati pomena Tolstoja. Mogoče, da po njega smrti sveti sinod naredi odločnejše korake proti nekaterim njegovim spisom. Pri vsen priznanju njegovih pesniških uspehov lahko imenujemo njegov prehod s pesništva k moralni filozofiji več ko manj dekadenco.

Tolstoj si je na svoj način razlagal besede Kristusove: Ako hočeš biti popolen, idi in prodaj svoje imetje, razdeli ga med uboge in sledi mi. Ta popolnost v življenju svetnikov, vzhodnih in zahodnih, javlja se vseskozi drugače, kot pri Tolstoju, ki vzbuja v muhikovi obleki prej posmeh kot pa kako občudovanje.

K Tolstojevim konsekvencam na socialni strani ni dospel noben svetnik: rušiti posest, zakon in državno družbo.

Liberalni listi sicer poveljujejo Tolstoja nad vso mero, toda mi moramo opozoriti iz strogo krščanskega stališča na slabe strani njegovega delovanja in življenja v zadnjih letih.

Kako drugače so rešili socialno vprašanje med bogataši in revnimi svetniki kakor sveti Frančišek Asiški, Vincenc Pavlanski, Boško in drugi. Tolstoju je manjkalo to, kar je bilo pri onih najglavnejše: višji blagoslov — vsled pokore.

Naj sledi še nekoliko dat iz njegovega življenja:

Leta 1851 je nastopil vojaško službo. Tukaj počenja njegovo literarno delovanje. Prvo njegovo delo pod imenom „Detinstvo“ je izšlo leta 1852. To delo je izpolnjeval s sledečim nadaljevanjem: „Mlad. doba“, „Ljudske dobe.“ Leta 1863 napisal je „Kozake.“

Udeležil se je krimske vojske, nato izstopil iz armade. O vojni in njenih utisih in napisal dve deli.

Leta 1856 naselil se je izšlo leta 1852. To delo je gojil prijateljske stike s Turgenjevom, Gončarovim, Ostrovskym, Grigorovičem in Drustininem.

Toda hitro se je podal na svojo posestvo, kjer je napisal hitro več del zaporedoma.

Potoval je večkrat v zapadno Evropo, da bi se seznanil s šolstvom.

Leta 1862 se je oženil z Zofijo Andrejevno Belasovo, hčerko zdravnika Belasa v Moskvi.

Njegov prvi večji roman „Vojna in mir“ je izšel leta 1865. Potem se je pečal dalj časa z narodnogospodarskimi vprašanji. V letu 1874 je izdal roman „Ana Karenina.“

Od leta 1880 naprej pa je začel delovati na verskem polju in od te dobe postal je skoraj izključno versko-nravní filozof.

Kratko, Tolstoj je velik v pisateljevanju, velik pa tudi v zmotah.

PODLISTEK.

Lev Nikolajevič grof Tolstoj.

Neko kó mli o njegovi filozofiji.

„... Ne vrnem se več v Jasno Poljano!“

Tako je napisal grof Tolstoj pred nekoliko dnevi, ko se je z velikim, ves svet presenetljivim korakom osvobodil iz ozračja, v kojem je do te dobe živel, ko je z mrzlično stvarjajočim možgan skočila misel: „Proč v samoto!“

Po desetih dneh je spolnil svoje nesrečno pre-rokovanje! Ni se vrnil več živ — le kar je bilo pri njem človeškega, so vrnili osirotili Poljani...

Ne samo Rusi, temveč celi slovanski, da, celi omikan svet sprejema z nekakim ginjenjem vest o smrti najslavnejšega pisatelja ruskega naroda, tega Shakespeara proze. Je to velikan, ki se dviga nad vsemi vrhovi ruskega slovstva. Je nemogoča stvar, da bi življenjepis tega giganta izčrpali v navadnem časniškem poročilu, zlasti, ker še do danes nimajo životopisa, v kojem bi zamogel biti njega pomen v ruski literaturi, kakor v ruski družbi po zaslugi ocenjen.

Toda kakor vsaka gora, ima tudi grof Tolstoj svoje senčne strani, v kojih pomenu in obsegu je ruska cerkev nedolgo pred njegovo smrtjo izrekla svoj anathema. Težko je biti sodnik med Tolstojem in rusko državno cerkvijo, toliko pa se menda sme reči, da ta spor njegovi slavi ni škodoval, temveč jo je celo povečal vsaj v vseh protikrščanskih krogih.

Po našem mnenju Tolstoj pesnik daleč presega Tolstoja filozofa.

Tolstoj filozof tvori slabo stran Tolstoja pesnika. Tolstoj se je odločil stopiti k ruskemu ljudstvu in smemo reči, da je s tem stopil tudi iz viška svoje slave. Njegov prebogati duh se je nekako poplivil, ko se je odločil, vsled nekakega nerazumljivega prave-

Vendar navaja gospod pisatelj med velikimi znanjimi ovirami rusko-poljske sprave — veliki nemški vpliv na rusko birokracijo: „Stranka resničnih ruskih ljudi je vsa zaverovana („Vsa zaverovana“ pač ne znači samo stališča birokracije v rusko-poljskem vprašanju, temuč splošno kulturno teženje. Op. pisatelja.) v Nemčiji.“ — Ali ni Nemčija država z zahodno-evropsko kulturo?

Dalje: ali je res „neumno“ reči: Narod je dober, a birokracija zanič? Po našem mnenju to ni tako „neumno.“

Dr. Lenard pravi: „Ako bi bil drugačen narod, ki ne pognal iz sebe te konkretne oblike, po kateri obstoji, bi bile v njegovi zgodovini nemogoče postaviti Ivana Groznega, Petra Velikega, Katarine Velike, Nikolaja Prvega in Aleksandra Tretjega.“ — Ali moramo tedaj zavreči ruski narod, ker ni — zanič!?

To sledi iz besed gospoda dr. Lenarda. Gosp. dr. Lenard bo mogoče dejal, da sem strgal par stavkov iz celote, toda ti stavki vsebujejo apodiktične trditve.

Gospod dr. Lenard pravi na strani 82 omenjenega spisa v „Času“:

„Nelogično je deliti Rusijo na ruski narod in na rusko birokracijo. Mnenje, ki se večkrat sliši. Sem prijatelj ruskega naroda, a nisem prijatelj ruske birokracije, — je nelogično, ker ne moremo deliti birokracije od ljudstva.“

Da je to res „nelogično“, razvidimo iz besed gospoda pisatelja, ki jih je napisal na naslednji strani (83.): „Tretji vzrok nemožnosti rusko-poljske sprave je ta, da je ruska birokracija preveč odtrgana od ljudstva“, torej: ne samo odtrgana, celo preveč odtrgana.

Rekli bi tedaj z gospodom pisateljem: ruski narod je pognal iz sebe tako konkretno obliko, da je birokracija preveč odtrgana od ljudstva. Torej je mogoče ločiti med birokracijo in ljudstvom, saj se sama loči od ljudstva. Kateri element pa predstavlja birokracija? Ali ne v Nemčiji, to je v predstaviteljico zapadno-evropske kulture zaverovani element? To so pač protislovja, katera bi nam moral gospod dr. Lenard pojasniti.

Gospod pisatelj pravi: „Spravo narediti more samo močnejši, slabejši ga more samo miru prositi.“ — To seveda ni splošno pravilo. Poljaki se za svoje pravice lahko bore, kakor se Slovenci borimo za svoje, čeprav smo slabejši in ni treba, da bi — miru prosili. Gotovo imajo tudi Rusi interes na tem, da postanejo Poljaki zadovoljni. Seveda imajo narodne pravice, ki grejo Poljakom recimo po naravnem pravu, gotove meje. Zahteve po lastni državi mi avstrijski Slovani ne smemo podpirati, ker nam to branijo norme pozitivnega mednarodnega prava, pa naj bi bila misel samostojne poljske države še tako simpatična. Pravo pojmovanje državne ideje bo privedlo Ruse in Poljake do manjših nasprotstev. Kolikor je piscu teh vrstic znano, zasledujejo Rusi prav pridno znanstveno delo zapadnih učenjakov javnega prava, da imenujem samo Martensa.

Tudi ruske srednje šole niso v tehničnem oziru zanemarjene. Kolikor sem imel priložnosti pregledovati učne knjige za srednje šole, moram reči, da bi se Slovenci z njimi lahko ponašali; kar se pa tiče pridnosti ruskih in poljskih dijakov, pa moram odkritosrečno reči, da so se moji ruski dijaki dosti rajši učili, kot sinovi poljske šlahte.

Bil sem na Ruskem samo tri mesece, toda mladi Vaska (Vazilij) mi je ostal za vedno v spominu kot izvanredno priden, živahen in ljubezniv deček.

Seveda so mi ostale tudi druge stvari v spominu. Tako so mi dečki pripovedovali, da jih vabi profesor zgodovine na svoj dom in jih vadi streljati na Križanega.

Morda bo prav, če rečemo, da je verski nihilizem največ kriv vse nesreče in oni del naroda, ki je brezverski in nihilističen.

Politični pregled.

Državni zbor.

Dunaj, 25. nov.

Današnja seja poslaniške zbornice se je začela ob 12. uri. Predsednik Pattai je poklical pred vsem poslanca Malika naknadno k redu, ker je včeraj v svojem govoru napadal poslance Axmanna in ekse. dr. Gessmanna. Nato se nadaljuje debata o draginjskem vprašanju. Trgovski minister dr. Weisskirchner najprvo na dolgo in široko polemizira s socialnimi demokrati, pri čemer pride do burnih medklicev in do ostrega prerokanja z ministrom. Nato se peča trgovski minister dr. Weisskirchner z draginjskim vprašanjem, zlasti pa z vprašanjem draginje mesa. Vlada je mnenja, da se carino na uvoz mesa ne more zmanjšati ali popustiti, ker bi to preveč oškodovalo vse naše narodno gospodarstvo. Velike nade pa stavi trgovski minister v aprovizirano centralo za prodajo živine, ki je že aktivna, ki pa do danes še ni razvila svojega delovanja in ni mogla vplivati na znižanje mesnih cen. Svoj govor konča Weisskirchner približno tako-le: Vlada zastopa stališče, da je prva naloga, če hočemo pomanjkanje živine in draginjo mesa za stalno preprečiti, da poskrbimo za povzdigo domače živinoreje in pri tem bo vlada vedno rada pomagala.

Za ministrom, ki je žel za svoja izvajanja burno pohvalo, je govorilo še več govornikov in je bila debata mestoma zelo živahna. Govorili so: socialni

demokrat Grigorovici, krščanski socialc dr. Schoepfer, ki je posebno ostro prijemal socialne demokrate, kateri imajo polno šlagerjev in fraz, a nič praktičnih nasvetov, potem socialni demokrat Liebermann in pa nemški nacionalc Erb. Nato je bila debata prekinjena in seja kmalu nato zaključena.

Seja 26. nov.

V današnji seji se je nadaljevala razprava o draginji. Govorili so poslanci Reitzner, Johannis in Onyskiewicz. Za glavnega govornika sta bila izvoljena poslanec Müller (socialni demokrat) contra, in Buzek (poljski narodni demokrat) pro. Po stvarnih popravkih nekaterih poslancev in sklepnih poročilih obeh poročevalcev se je prešlo k špeejelni debati.

Govorili so: finančni minister Bilinski ter generalna govornika Oner in Seitz. Ko so bili sprejeti spreminjevalni predlogi je bila zakonska predloga sprejeta tudi v drugem in tretjem branju.

Proti Bilinskemu.

Oni, ki so mislili in pisali, da bo Poljsko kolo prišlo pacificirano s počitnic na Dunaj ter zopet potrpežljivo vleklo na državnem zboru, so se motili. Nezadovoljnost z Bilinskijem zopet narašča. Danes dne 28. t. m. ima Poljsko kolo sejo, v kateri bodo nastopili nezadovoljneži proti finančnemu ministru. Gotovo bo ta nezadovoljnost omotana v resolucijo o vodnih cestah. Toda dvomljivo je, če že nezadovoljneži dobijo večino. Na vsak način pa postajajo poljske resolucije o vodnih cestah bolj politična kakor gospodarska stvar.

Obstrukcija.

V soboto dne 26. t. m. so bili dr. Šusteršič in drugi vodilni politiki poklicani k grofu Stürgkhu in baronu Bienenrhu, da se poizve njih mnenje o rešitvi italijanskega fakultetnega vprašanja. Dr. Šusteršič je povedal, da ima v tej zadevi govoriti skupen jugoslovanski vseučiliški klub. Sicer pa se dosedaj v celi zadevi ni nič zgodilo, kolikor je vsaj nam znano, kar bi situacijo pridrugačilo.

Novi tržaški škof.

„Slovenec“ se poroča iz Dunaja dne 25. t. m. iz zanesljivega vira, da je določen za tržaškega škofa ljubljanski stolni kanonik dr. Andrej Karlin ter se utegne imenovanje izvršiti že v nekaterih bližnjih dneh.

Mandat dr. Pergelta.

V okraju Warnsdorf-Rumburg bodo krščanski socialci kandidirali za državnozbornski mandat umrlega dr. Pergelta krščansko-socialnega kmeta Franca Heide-ta.

Enotni klub čeških drž. poslancev.

V petek dne 25. t. m. se je konstituiral enoten češki klub. Ker so mladočehi naznanili, da kandidira za predsedniško mesto dr. Kramar, se konstituiranje ni zvršilo tako gladko kakor je bilo pričakovati. Hitro se je opazilo, da vlada pri vseh drugih strankah nasproti dr. Kramaru silna animoziteta. Zlasti češki agrarci so pričeli zelo živahno agitirati proti dr. Kramaru.

Ko so se ob 4. uri popoldne zbrali češki poslanci k seji, se je dvignil Udržal in proklamiral za predsedniškega kandidata bivšega ministra dr. Fiedlerja. Pri nato sledeči volitvi je dobil Fiedler, ki je tudi mladočeh, 52 glasov, in sicer glasove agrarcev, katoliško-narodnih in radikalcev, dr. Kramar pa le 20 mladočehskih. Dr. Fiedler je izvolitev odklonil. Nato se je vršila druga volitev. Oddanih je bilo 17 pravnih glasov, 1 glas za dr. Kramara in 52 zopet za dr. Fiedlerja. Tudi to pot je dr. Fiedler izvolitev odklonil. Seja se je zato prekinila in začela so se pogajanja med posameznimi strankami glede enotne kandidature. Končno je predsedstvo mladočehskega kluba dovolilo, da sme sprejeti dr. Fiedler predsedstvo enotnega češkega kluba, kakor je bil dr. Fiedler tudi soglasno izvoljen za predsednika enotnega češkega kluba. V svojem zahvalnem govoru je dr. Fiedler povdjarjal, da ne bo nikdar vodil strankarsko, temveč vedno klubovo, skupno, enotno češko politiko.

Dr. Kramar je vsled dejstva, da je pri včerajšnji kandidaturi za predsedstvo enotnega češkega kluba propadel, popolnoma potrj. Izjavil je: „Danes je za me najnesrečnejši dan mojega življenja.“ Dr. Kramar tudi ni odposlan v parlamentarno komisijo češkega kluba. S tem je politična karijera tega brezdvomno zmognega, a nesimpatičnega moža vsaj za enkrat zapečaten: o nekdanji veljavi ni duha in ne sluha več.

Razun dr. Fiedlerja so izvoljeni v predsedstvo kluba agrarci Udržal, katoliško-narodni Hruban in radikalec Klofač. Klubova parlamentarna komisija pa se je sestavila tako-le: agrarci Prašek, Rolsberg, Stanek, mladočeha Mastalka, Začek, katoliško-narodna Horsky in Šramek, in realist dr. Hajn.

Odsek za reformo državnozbornskega poslovnika.

Odsek za reformo državnozbornskega poslovnika je imel dne 24. t. m. svojo sejo. Poročevalec dr. Steinwender je predložil svoj predlog, da naj se doba sedanjega poslovnika provizorija podaljša za eno leto. Poslanci Choc, Levički in Wolf so govorili proti temu predlogu. Poslanci dr. Adler, Pernerstorfer in dr. Conci so bili za predlog. Poslanec Bielohlavek se je zavzemal za omejitev časa posameznim govornikom. Končno se je debata prekinila in se nadaljuje v sredo, da med tem časom k temu vprašanju vse stranke lahko zavzamejo svoje stališče.

Korupcija v Gradcu.

Gradec, 26. nov.

Z bengalično lučjo so posvetile zadnje občinske volitve v žalostne gospodarske in higijenične razmere, ki vladajo v naši mestni upravi.

Volilni boj v II. razredu je razburil duhove tako, da so prišle reči na dan, ki so zelo kompromitujoče za graški frajzin.

Graško mesto še niti nima lastnega vodovoda, dasiravno bi se dobili nekaj kilometrov od Gradca močni vrelci zdrave pitne vode, za kar pa se svobodomiselnost večina našega mestnega sveta še niti ne zmeni.

Posebna akcijska družba preskrbuje Gradec z vodo, a studenci te družbe so bili tako blizu Mure, da je nesnažna voda iz Mure, posebno ob velikih povodnjih napolnila te studence. Stavbeni svetnik Heide je z odločnim svojim nastopom povzročil, da so se ti studenci z onesnaženo vodo zaprli in je omenjena družba morala iskati drugod studenčne vire. Pri pravdi, ki se je razvila kot posledica tega preiskovanja, bi bila občina skoraj podlegla, ker so kar nadoma izginile pogodbe se tikajoče listine iz mestnega arhiva. Še do danes ni pojasnjeno, kdo je odnesel dotične listine. Gotovo pa je, da je imel svoje prste vmes del znane graške svobodomiselnosti klike, ki si lasti tudi gospodstvo nad štajersko deželo.

Sedaj se zopet razvija tožba med graškim mestom in akcijsko vodovodno družbo. A mesto da bi svobodomiselnost večina občinskega sveta nastopila proti družbi, je še nahujskala graško uradništvo proti moži, ki se je z vso energijo zavzel za to, da bi Gradec dobil zdravo pitno vodo ter bi se odstranila nevarnost epidemije po okuženi vodi.

Gotovo je, da je igrala pri nastavljanju kandidatov za II. razred korupcija graškega frajzina veliko vlogo. Na ljubo akcijske družbe je hotela neka frakcija frajzina doseči, da bi propal Heide, mož, ki se je zavzel povsod za gospodarski blagor mesta. Seveda so igrane dividende pri akcijah veliko ulogo, a vkljub temu je zmagal Heide proti kandidatu koruptnega frajzina in nemškega Lehrerbunda — s katerim kaj srčkano koketirajo naši slovensko liberalni učitelji — učitelju Otterju.

Ker imajo graški občinski svetniki (v posesti mnogo delnic tramvajske družbe, plinarne, elektrarne in vodovodne družbe, niti ni čuda, da so si na vse kriplje prizadevali, otestiti se svetnika Heide-ta, ki zastopa le skupne gospodarske interese. Kandidat nemškega frajzina Otter, ki igra že kot deželni poslanec v štajerskem deželnem zboru kaj komično vlogo, bi bil graški korupciji seveda zelo dobrodošel.

Take so razmere v Gradcu. Enake so po drugih nemških gnezdih, kjer gospodari frajzin. Korupcija povsod! In ta frajzin, ki mu je korupcija glavni ideal, je tisti tudi gospodarstvo štajerske dežele v tako močvirje. Poslanci S. K. Z. so pa z odločnim nastopom zabranili, da bi se še nadalje tako koruptno gospodarilo. Zato moramo ta boj le odobravati.

Raznoterosti.

Osebnosti. Računski svet graškega višjega deželnega sodišča v Gradcu je imenoval gospoda Matveža Trobeca za računskega svetnika pri deželnem sodišču v Gradcu, in gospoda Jožefa Repa za višjega računskega svetnika.

Iz pošte. Poštni uradnik Franc Urban je imenovan za poštne oficijanta na Pragerskem.

Imenovanje. Naučni minister je imenoval amanuensisa dr. Ivana Žmavca na vseučiliški knjižnici v Pragi za skriptorja.

Profesor Ernst Haeckel, pisatelj knjige „Svetovne uganke“ (Welträtsel) in mnogih drugih materialistično-filozofičnih knjig, je izstopil iz protestantske cerkve. Spominjamo se še, kako se je ravno v Mariboru delala reklama za Haeckelna. Zlasti razni protestantski pastori so kovali Haeckelna med zvezde, in ga proslavljali kot največjega naravoslovca-filozofa, ki je pokazal človeškemu umu popolnoma nova pota. Agitiralo se je za Haeckelna, vplivalo se je, da so bile njegove knjige po raznih knjižarnah izpostavljene na najbolj vidnih mestih, a vse to se je delalo s prozornim namenom, dokazati, kako velike mislece rodi racionalistični protestantizem. Sedaj, ko je Haeckel obrnil protestantizem hrbet in ga s tem najhuje obsodil, se nudi blamiranim pastorjem hvaležna naloga. Poberejo naj šila in kopita in naj grede v Jenó prepričevati „velikega“ Haeckelna o notranji vrednosti in vzvišenosti protestantizma. Mogoče se jim vendar še posreči zabrisati obsodbo, ki jo je dežanski izrekel ta njihov psevdo-filozof o njihovem zmedenem veroizpovedanju.

Ogorčenje radi intrigriranja gotovih dobroznanih politikov napram našim poslancem je splošno. Še pošteno misleči nasprotniki se zgražajo, ko vidijo, da nekateri ljudje ne vidijo nič drugega, kakor samega sebe. Je pač res nekaj nečuvnega, če jugoslovanski politik tako inspirira kak list, kakor je inspiriran „N. D.“, ki naravnost nastopa proti vsaki skupni jugoslovanski politiki, ker bi pri sedanjih konstelacijah ne igrali gotovi ljudje vodilne vloge in če se poziva Čehe, naj puste Slovence na cedilu, ker Čehi nočejo biti lestvica, po kateri bi nekateri častihlepneži splezali kvišku. Tako politiko pač mora vsakdo obsojati in filitna in hlapčevska politika se studi vsakemu in nič ne pomaga, če se izsili kak pogovor s cesarjem.

miti bombastično naznanjeni je razprto priobčeni pogovori s cesarjem ne vzbude zaupanja in spoštovanja do nje.

Liberalci so zelo vznemirjeni, ker smo pričeli pozivati učiteljstvo, naj spremeni svoje dosedanje razmerje do „Lehrerbunda.“ „Narodni Dnevnik“ je ves razburjen in nam podtika, da hočemo pri učiteljstvu s svojim obsojanjem „Lehrerbunda“ ribariti v kalnem. To je prava liberalna ovinkarija. Mi se ne bojimo luči kakor liberalci in vse kar delamo, delamo javno in očitno. Povemo pa še enkrat, da je vsako sodelovanje slovenskega učiteljstva pri „Lehrerbundu“ nezdržljivo z njegovimi narodnimi dolžnostmi. „Lehrerbund“ ni stanovska, ampak politična organizacija. „Lehrerbund“ je nastopil proti naši strogo narodni zahtevi glede delitve deželne šolskega sveta, in **Lehrerbund je imenoval v svojem letaku naše slovenske kmečke mladeniče indirektno „svinje.“** To je pri bito in radi tega ne sme imeti nobeden narodno čuteč učitelj s tem zagrizeno nacionalnim društvom ničesar opraviti. Kako klikarstvo vlada v tem društvu nam naj jasneje kažejo občinske volitve v Gradcu, pri katerih niso marali nemški nacionalci sami vsiljivega kandidata „Lehrerbunda“ Otterja in je ta ostal v rečni manjšini. Vsaj tako kot nemški graški nacionalci pač že mora nastopiti slovensko učiteljstvo. Ali mogoče ne!?

Nemškemu šulferajnu je v oporoki zapustil posestnik Janez Lex v Št. Petru pri Gradcu 500 kron. Slovenci, spominjajte se v oporokah našega obrambnega društva „Slovenske Straže“!

Südmarka v težavah. Vedno bolj prodira pri Nemcih zavest, da Südmarka vsled svojega čednega delovanja in protimoralnih razmer ne zasluži podpore. Poročila nemških listov so jadikujejoča, ker se dohodki Südmarke vedno bolj krčijo; njeni protestantovsko-švabski naseljenci pa, navajeni Südmarkinih stotakov, zahtevajo vedno več. Südmarka je ustvarila z denarnimi podporami posameznikom pravo nenaravno stanje. Vedoč, da jih društvo itak ne pusti propasti, nimajo naseljenci in tisti, ki srkajo njene dobrote, prave eneržije, ne brigajo se za delo in ne za varčnost. Če pride eksekutor v hišo teh Südmarkinih ljubljencev tirjat zaostale davke, kar se posebno pri naseljenecih v Š. Ilju pogosto dogodi, tolažijo se: „Bo že Südmarka plačala.“ Za te razmere so zvedeli tisti, ki so leto za letom prispevali v Südmarkino malho, in so prenehali metati denar v to nenasitno žrelo. Žalostno vsklikajo vsenemška glasila: „Die Ansprüche wachsen und die Mittel schrumpfen zusammen.“

„Dan.“ Slovensko katoliško akademsko društvo „Dan“ v Pragi ima svoj II. redni občni zbor v veliki dvorani „Društva Arnosta z Pardubic“ dne 28. nov. ob 8. uri zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Čitanje zapisnikov bratskih društev. 3. Poročila odbornikov. 4. Slučajnosti.

Naše narodne dolžnosti. Sveta dolžnost slehernega Slovenca in Slovenke je:

1. da rabi samo vžigalice „v korist obmejnim Slovencem“, ki se naročajo pri „Slovenski Straži“ v Ljubljani;
2. da prilepi na pisma in dopisnice narodni kolek, ki ga izdaje „Slovenska Straža“;
3. da pristopi kot ud k „Slovenski Straži“, ter nabira ob vsaki priliki za njo darove;
4. da rabi dosledno le kavo iz kolinske tovarne;
5. da pri ljudskem štetju vpiše sebe in svoje za Slovence, ter v istem smislu vpliva na vse svoje znance;
6. da se poslužuje v vseh uradih slovensčine;
7. da se drži pri nakupovanju domačih trgovcev in obrtnikov;
8. da razširja naš list „Stražo“ ter jo zahteva v vseh gostilnah in trgovinah.

Naše delo v zimskem času.

Kakor se razlikuje kmečko delo v poletnem in zimskem času, tako je tudi različno delovanje naše izobraževalne organizacije v zimski sezoni od one v poletnem času. Zimo se začnemo za naša društva doba notranjega, podrobnega delovanja. Poleti se vrše večje prireditve: veliki shodi, slavnosti, izleti itd., zimski čas pa je bolj ugoden in primeren za predavanja, gledališke predstave, je čas za širitev dobrega časopisja, za podrobno organizatorično delo, pa tudi narodno-obrambna akcija se v zimski sezoni lahko razvija. Posebno moramo vporabiti mesec december, da naše ljudstvo poučimo o važnosti ljudskega štetja, ki se začne z 1. jan. 1911.

Ptuj.

Včerajšnja nedelja je bila zopet vesel dan za ptujsko in okoliško našo mladino. Krčevinsko bralno društvo je priredilo v ptujski Čitalnici od mladine posebno dobro obiskani poučni shod.

Urednik Zebot iz Maribora je obširno govoril o delu naših izobraževalnih društev in mladinskih zvez v zimskem času. Povdarjal je posebno veliko važnost naše mladinske in izobraževalne organizacije, katera je za Ptuj in okolico nujno potrebna.

Po tem govoru so se oglašale k besedi tudi vrle članice Dekliške zveze, ter so v deklaracijah in kraških govorih dokazale, da se naša nadarjena mladina potom naših društev lahko povspne do izobrazbe.

Vspreh poučnega shoda se je pokazal takoj. Fantje, ki so tudi v lepem številu prišli k predavanju, so ob koncu shoda izrazili željo, da bi se v Ptuj ustanovila Mladeniška zveza ali telovadni odsek Orel. — Upamo, da bo naše izobraževalno in organizatorično delo ozračje v ptujski okolici sčistilo.

Sv. Lovrene na Dravskem polju.

Tukajšnje bralno društvo je priredilo dne 27. novembra po večernih javno predavanje. Udeležba je bila zelo mnogoštevilna. Govoril je gospod profesor dr. Kovarčič iz Maribora o potovanju v Jeruzalem nekdanj in sedaj. Občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo predavanju.

Rajhenburg.

Včeraj je prihitelo lepo število zadrugarjev iz celega Posavja k okrožnemu zadržnemu shodu v Rajhenburg.

Po pozdravu zastopnika Zadružne zveze se je izvolilo okrožno predsedstvo in sicer kot predsednik gospod župnik I. Potovšek iz Artič, kot podpredsednik M. Kozine iz Sevnice in kot tajnik M. Cerjak iz Rajhenburga. Nato je sklenil shod, da se prihodnje leto vrši okrožni zadržni shod v Vidmu.

Pri navodilih za poslovanje je obravnaval gospod nadrevizor Vlad. Pušenjak delovanje nadzorstva, denarno draginjo, tekoči račun, sestavljanje zadolžnic in poroštvo. Po izvajanjih predavatelja se je vnela živahna debata.

Sledilo je predavanje „Kmet in draginja“, v katerem je nadrevizor Vlad. Pušenjak pojasnil vzroke sedanje draginje in razpravljal o sredstvih za pospeševanje živinoreje in skupno prodajo živine.

Po predavanju se je oglasilo več govornikov, kateri so govorili o klavnicah in o zavarovanju živine.

Gospod župnik Cerjak se končno zahvali vsem udeležencem in predavateljem. Z željo „na svidenje prihodnje leto v Vidmu“ se zaključil shod.

Štajersko.

Odlikovanje. Gospa Ivana Scherbaum, dolgoletna blagajničarka društva katoliških gospa v Mariboru, je dobila povodom petdesetletnice društva vsled Najvišjega odloka z dne 8. avgusta t. l. zlati zaslužni križec s krono. Dne 27. novembra ob 12. uri popoldne se je zbralo na povabilo prevzvišenega nadpastirja v veliki, okusno ozaljšani dvorani knezoškofijske palače lepo število udov omenjenega društva, v pričo katerih je c. kr. okrajni glavar mariborski, dr. Adam Weiss pl. Schleussenburg, odlikovanki slovesno izročil znamenje cesarskega priznanja ter ji k temu s pohvalnimi besedami čestital. Nato so se premiloščljivi knez v prisrčnem nagovoru spominjali blagoslovnega delovanja gospejnegi društva, zlasti blagajničarke, so opisali 4 vrste leta 1850 ustanovljene zasluznega križca in njegov pomen, čestitali odlikovani gospej, njeni rodbini in vsemu društvu, se zahvalili gospodu okrajnemu glavarju za posredovanje ter z navdušeno sprejetim vzklikom na presvetlega cesarja, ki je ob svoji osemdesetletnici s tem odlikovanjem ovil gospejno društvo z novim častnim vencem, zaključili lepa slovesnost.

Maribor. Danes zvečer ob 8. uri je vaja za „V znamenju križa.“ Vsi, ki igrajo, naj gotovo pridejo v Narodni dom.

Maribor. Podčastnik poneveril erarični denar. Računski podčastnik Leopold Pesenhofer pri 9. stotniji 26. deželno-brambovskega pešpolka je dne 21. novembra ubežal z večjo svoto eraričnega denarja. Svojim kolegom je sporočil, da je srečno došel preko meje v Švico.

Umrla je v petek dne 25. t. m. zvečer po kratki bolezni gospodična Micika Horvat, trgovska uslužbenka pri tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Številni odjemalci prodajalne sv. Cirila bodo gotovo ohranili blago rajnko, ki jim je vedno radevolje postregla, v dobrem spominu. Pogreb se je vršil včeraj dne 27. t. m. popoldne. Maše zadušnice so se brale danes v ponedeljek v stolnici in v cerkvi sv. Alojzija. N. v m. p.! Gdč. sestri naše iskreno sožalje!

Mariborski svobodomiselnici prireditjo danes dne 28. novembra zvečer v kazini shod, na katerem se bo govorilo o razporki in reformi zakona.

Maribor. Splošno se občuti potrebo nočnega osebne vlaka med Mariborom in Gradcem. Občinstvo, ki se na primer ne more poslužiti zadnjega večernega vlaka, ki vozi ob 8. uri iz Maribora, mora čakati čez noč v Mariboru, ker ponočni brzovlak ne obstoji na posameznih postajah. Interesenti zahtevajo od vodstva južne železnice, da bi uvedel osebni vlak, ki bi vozil okrog 11. ali 12. ure po noči iz Maribora in bi obstal na vseh postajah nad Mariborom. Kot se sliši, se je že več vplivnih korporacij in osebnosti izreklo ugodno za to zahtevo.

Pivola. Razni nemškutarski listi, za katerimi so potem pripicljali tudi naši liberalni listi, med njimi sramežljiva hofratska „Sloga“, so poročali, da so pri zadnjih občinskih volitvah pri nas zmagali nemškutarji. Režeži! S takimi neresnicami se tolažiti je pač zelo otročje in na tako dobro poučene časnike še naši šolarji zvižgajo. Res je namreč, da so pri obč. volitvah zmagali vrli in zavedni slovenski možje, ki so enkrat za vselej pomedli z dosedaj oblastno gospodujočimi posilincei.

Südmarkina loterija. Po Mariboru že sedaj lovijo Südmarkini agentje naročnike za srečke Südmarkine loterije. Opozarjamo naše ljudi, da ne nasedejo nevede na Südmarkin lim. Pozor tudi na trafike, kjer se bodo prodajale te srečke!

Dogoše pri Mariboru. Tepež je nastal pri vasovanju pred kratkim po noči v Dogošah pri Mariboru med domačimi fanti. Posestniški sin Fric Miki je vdaril z nekim hodom Franceta Brodnerja, oba z Dogoš, po glavi in vrh tega ga je še z nožem ranil večkrat po licu. Brodner je zadobil težke rane in se je podal v mariborsko bolnišnico.

St. Ilj v Slov. goricah. Pred mariborskim okrajnim sodiščem se je vršila v soboto dne 26. nov. obravnava proti priseljencu protestantu Lauku radi motenja vere. Obravnava se je preložila.

St. Ilj v Slov. goricah. Naša kmetijska podružnica priredi od 8. do 10. decembra tečaj za kmetijsko knjigovodstvo. To je za današnje gospodarske razmere zelo važno. A nečuvno je, da je Repnik, oziroma odbor podružnice, določil, da se ta tečaj vrši v Südmarkhofu. Kje so neki bili slovenski odborniki, ko se je o tem sklepalo? V Südmarkhof naši kmetje ne bodo zahajali, magari če je tam deset takih tečajev. V Št. Ilju je dovolj drugih gostilen, kjer bi se lahko vršila predavanja. Da prireja kmetijska podružnica taka važna predavanja v lokalni, iz katerega se širi protestantski in vsenemški duh, to je vsega obsojanja vredno.

Pragersko. Žandarmerijski postajenačelnik gospod Janez Rojs je zaradi zvestega službovanja odlikovan s pohvalnim dekretom.

Ptuj. Vabimo k okrožnemu zadržnemu shodu, kateri se vrši v nedeljo dne 4. decembra 1910 ob 3. uri popoldne v dvorani Narodnega doma v Ptuj. — Dnevni red: 1. Pomen zadržnih okrožij. 2. Volitev predsedstva zadržnega okrožja. 3. Navodilo za poslovanje zadrž. 4. Predavanje: Kmet in draginja, predava nadrevizor gospod Vlad. Pušenjak iz Maribora. 5. Slučajnosti. Posojilnice v Ptuj. St. Lovrencu na Dravskem polju, Cirkovcah, Hajdini, St. Janžu, Ptujski gori, Vurbergu in Spodnji Poljskavi, mlekarska zadruga v Spodnji Poljskavi in strojna zadruga v Cirkovcah naj pošljejo k zborovanju člane načelstva, nadzorstva, tajnike, kakor tudi ostale zadrugarje.

Ptuj. Pri nas bomo imeli torej v kratkem tudi lutrovsko cerkev. Namesnija je potrdila pravila stavbene družbe. Danes dne 28. nov. se vrši ustanovni občni zbor pri „Elefantu.“ Na čelu temu novemu društvu so krušni očetje „Štajerca.“ Katoliško ljudstvo, spoznaj vendar svoje sovražnike!

St. Jurij ob juž. žel. V poročilo o duhovniških spremembah se je vrinila pomota. Prestavljen je namreč častiti gospod F. Žgank, ki gre za kaplana k Sv. Martinu pri Velenju.

St. Pavel pri Preboldu. Napovedano predavanje gospoda dr. Hohnjeca je zavoljo večdnevnega mladeniškega tečaja v Petrovcah preloženo na nedeljo, dne 11. dec.

Konjice. Neki orožnik je hotel v Konjicah aretirati pijanega kmečkega fanta Franca Poreba. Aretovančev brat Karol je hotel to preprečiti in se je orožnika lotil z nožem. Orožnik ga je dvakrat zabol s svojim bajonetom v nogo, potem šele ga je mogel spraviti v zapor.

Celje. Meseca septembra in oktobra se je potepal po celjskem okraju komaj 12letni Anton Vodišek, pržtojen v Dobje, okraj Brežice, ter ukradel pri različnih posestnikih ure, denar in jedila. Njegova v Tumečih živeča mati se ne zmeni za mladega tata, temveč trpi, da se okoli potepa. Sodiščema v Celju in Kozjem se je zadeva ovadila.

Trbovlje. Naši vrli Orli so priredili dne 20. t. m. v novem Društvenem domu krasno žaloigro umrlega pesnika-duhovnika „Za pravdo in srce.“ Vsebinska te žaloigre je sledeča: Za srce lepe logarjeve hčere Katarine se bojujeta dva mladeniča, Erazem, mlad grajščak, sin grajščakinje na Raki, ki zelo trdo ravno s kmeti, pa vendar ljubi iz cele duše svojega sina, — in pa Lokvančev Andrej, priprosti kmečki mladenič. V „boju za srce“ je Erazem bolj srečen od začetka. Andrej sicer strelja nanj, pa ga ne umori, posreči se mu odpeljati Katarino na grad, pregovori svojo mater Barbaro, da mu privoli zakon s Katarino, pridobi za-se tudi Katarino, ko odpusti Andreju veliko krivico, da je nanj streljal. Zdaj se začne „boj za pravdo.“ Kmetje se upro, zapro Erazma in Barbaro v ječo. Ali grajščaki zmagajo, polove kmete, Katarina jim pove, kje sta Erazem in Barbara zaprta. Že sta sedaj srečna Erazem in Katarina. Goluf Dizma, grajski oskrbnik, spusti Andreja, Andrej zabode Katarino. Starec Grajan odpusti svoji hčeri, da se je hotela poročiti z grajščakom. Pa sedaj je prepozno. Katarina umre, njeno smrt vidita grajščaka Valvazor in Erazem. Valvazor vsklikne: „Končan je boj za pravdo“ in Erazem: „in pravda za srce končana.“ — Ko je zastor padel, so ploskali navdušeno gledalci, katerih je bila polna prostorna dvorana in galerija. In kaj bi ne? Saj so igrali naši Orli krasno! Ne vemo, ali bi bolj pohvalili Barbaro (gdč. Cukjati), ali Erazma (brat Govejšek), Lokvanca (br. Kolene), ali Andreja (brat Jordan), Grajana (brat Černe), ali Katarino (gdč. Podrenik), ali Dizma (brat Zupan). Pa tudi ostali igralci so dobro izvršili svoje vloge. Gledalci so se razšli s trdnim sklepom, da zopet pridejo gledat, kadar bodo igrali kako igro v našem Društvenem domu. Želja mnogih je, da bi se ta igra „Za pravdo in srce“ ponovila. Upamo, da se zgodi.

Urarski učenec

iz poštene hiše, ki je priden in vester fant, se takoj sprejme pri urarju **Fr. Burešu Maribor**, Tegtthof. ulica blizu glavnega kolodvora. 180 XXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXX

Za nakup

modno blago za ženske obleke, svilnate in druge robce, vse vrste najboljšo perilno blago, vsakovrstno sukno za moške obleke, površnike, fino sukno za talarje in salonske obleke, srajce, ovratnike, kravate, naramnice, nogavice, dežnike, obrisače, mizne prte, odeje, preproge, zastore, razni cvilili, perje itd.

priporoča modna in manufakt. trgovina

M. E. ŠEPEC

Maribor, Grajski trg,

Kleparska dela

kakor tudi uvajanje vodovodov, plina, strelovodov, hišnih bizojavov telefona id. sprejemam in iste zvršim točno in hitro

Ig. Založnik **klepar Brežicah.**

XXXXXXXXXXXX

Vage

za vagona, voze (mostne), centimale, škalo, decimalne, za živino, tablice in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage, Brno, Zidenice Moravsko. 80 slovenska obrt.

Katoliško fiskovno društvo naznanja, da je mnogoletna, zvesta uslužbenka gospodična

Micika Horvat

v petek, dne 25. novembra ponoči po kratki bolezni previdena s svetimi zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspala.

Maribor, dne 26. nov. 1910.

Kat. fiskovno društvo.**Trgovina špecerijskega blaga****Milan Hočevar Celje**

Zaloga pražene kave „Au Mikado“.

Priporoča za tekoči čas pod zagotovitvijo točne in solidne postrežbe:

ruskega in kitajskega čaja, pristnega jamajke ruma, slivovke, brinjevca, konjaka in raznovrstnih likerjev. Sveže rozine, grozdice, civebe, mandelne, lešnike, orehe, bosanske češplje, strdi itd.

Živinorejcem nudim za pitje svinj dobro znanega „Lucculus“, mastina in klajno apno. Ob času setve opozarjam p. t. kmetovalce, da se dobi v moji zalogi zanesljiva, kaljiva semena za polja in vrtove. :: :: :: :: :: :: :: :: ::

Tudi priporočam raznovrstnih, voščenih in drugih sveč, kadilo in olje. 177

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Novoizšlo

v Tisk. sv. Cirila

v Mariboru:

Prošnje za domovinstvo.

Tedensko poročilo o nalezljivih boleznih.

XXXXXXXXXXXX

Za božič in novo leto

priporoča trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, podobice za jaslice, narejene jaslice, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetlice, žico itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izbiri po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetlice. Kasete, albumi za poezije, slike in dopisnice v veliki izbiri.

Slovenska trgovina

J. N. Šoštaric, Maribor

samo Glavni trg šte. 9

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

z modnim in manufakturnim blagom ter krojaškimi potrebščinami - - -

Postrežba točna in stroga solidna. :: ::

XXXXX Restavracija XXXXX

Narodni dom

v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizeljčan, konjičan itd. Pivo iz budjeviške češke pivovarne. Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljon. Sobe za tujce.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.**6 belih**

:::: rjuh zelo debele in :::: po 2 m 14 K, po 2 1/4 m po 16 K, iz domačega lanenega platna po 2 m 18 K, po 2 1/4 m 20 K, razpošilja franko narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki v Celju.**Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v **CELJU**, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

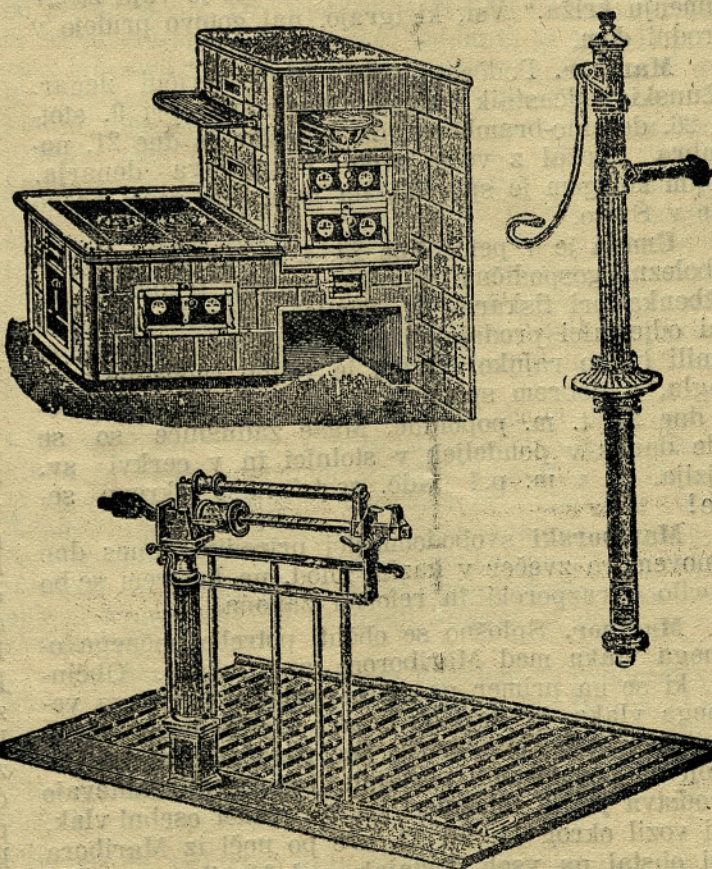
Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

4

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.

koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Robert Diehl, žganjarna, Celje

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.